

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL TĂRĂNESC

Redacția și Administrația:
Orăștie Str. Gh. Barițiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui
comitet de redacție.
Director: Dr. Alex. Herlea

LA 18 FEBRUARIE 1936
TOȚI CETĂȚENII CINS-
TIȚI AI JUDEȚULUI HU-
NEDOARA VOTEAZĂ
PENTRU MÂNTUIREA
DEMOCRAȚIEI

Votați roata

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei
pe 1 an 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei
Pentru țărani 50 lei pe anul întreg.
Exemplarul 2 Lei.

Democrație sau dictatură?

În ziua de 18 Februarie este alegere de deputat. La această alegere nu se dă luptă pentru persoane, ci se urmăresc indicațiuni pentru curente politice. În această alegere este pusă în cauză democrația românească împotriva dictaturii oligarhice și capitaliste.

Democrația este susținută și sprijinită de toate formațiunile și partidele întemeiate pe libertăți cetățenești, iar dictatura este reprezentată prin partidul liberal și slugii lor de ocazie: partidul național creștin al Dlui Cuza și Goga. În fruntea democrației a fost pus partidul nostru național-tărănesc cu candidatul său Dl Gh. Pop, un bărbat politic, care prin trecutul său politic prezintă toată garanția, în fața celorlalte partide democratice din județ.

Este un semn înbucurător și un început de realizare a biruinței, că partidul socialist și frontul plugarilor luptă cot la cot cu noi pentru apărarea dreptății și a libertății poporului împotriva liberalilor asupritori și a cuziștilor slugarnici lor.

Ce trebuie să știe, prin urmare alegătorii județului Hunedoara? Că dacă votează cu candidatul partidului național-tărănesc votează pentru dreptate și libertate. Iar dacă votează cu liberalii sau gogiștii, votează pentru înmormântarea dreptății și a libertăților cetățenești.

De doi ani și jumătate trăim sub regimul liberal, care e un regim, e o stăpânire de didacură prefăcută și binefacențele căruia le simțim pe pielea noastră proprie.

Comunele sunt gospodărite cu comisii interimare, cari sunt alcătuite din slugile liberale, pe cari nu i-au plătit din punga lor, ci le-au dat în arândă comunele, ca să-și bată joc de cetățeni.

Județul, de când sunt liberalii la putere de asemenea e condus de Comisie interimară cu oameni fără răspundere și fără legătură cu județul. Gospodăresc anual un buget de peste douăzeci milioane, după bunul plac și după interesele personale și politice ale fostului prefect Mioc, iar cetățenii contribuabili nu au nici un cuvânt la administrarea unui buget așa de mare.

Gospodăria lor hrăpăreață ne-a scumpit viața. Alimentele și articolele de consumație populară, ca zahărul, fierul și bumbacul s-au scumpit, că dacă mai ține mult această stăpânire, țărani și muncitorii e jung să se îmbrace cu zdrențe.

Iată deci câteva roade ale stăpânirii liberale, și bine să se gândească alegătorii la ele, când merg la urnă.

Împotriva acestora și pentru ca să se restabilească domnia legii a dreptului și a cauzelor mari ale existenței populare, — luptă partidul național-tărănesc!

Dacă votați cu partidul național-tărănesc, votați cu democrația și înscăunarea unei stăpâniri pentru popor, dacă votați cu liberalii votați cu dictatura și voți ca să rămână și mai departe poporul în starea economică și sub nedreptățile de azi! Alegeți prin urmare!

Cântecul țărâniei

Frunză verde de trifoi,
Am ajuns săraci și goi,
Într-o țară oșă bogată
Cum nu e în lumea toată.
Dar nu-i vina țărânului
Că-i vina guvernului,
Căci liberalii guvernează,
Și dela noi tot încasează,
Tot dări și aruncuri mar
Să le bage'n buzunar
Agenții lor cu alegerile
Și hoții cu devizele.
Dar n'ainte de votare
Ne strigau în gura mare
„Stălpul nostru să-l vot. și
Că de impozite scăpați”.
Dar dări le-au mărit
Și viața au scumpit
De-acum strigă țărâni:
Rău ne-au mințit liberalii
Ne-au mințit și înșelat
Și votul ni l-au furat,
Și frunză verde de secară
Amărâ-lă-i biata țară
Sub guvernarea rea de azi
Care nu-i mai dă răgaz
Dare'r Dumnezeu un soare
Țărâniei, înălțare
Să strige frate cu frate
Sus cu-al nostru Mihalache,
Sus Maniu, omul cuminte
Lui se'nchină mulți înainte,
Când a fost ministru'n țară
A făcut reforma agrară.
Fraților țărâni cinstiți
Bine pregătiți să fiți,
Căci liberalii o sfârșesc
Și vine „Statul țărănesc”,
Care vă vrem desrobiți
Și mai fericiți să fiți
Iar voi una toți să stați
Sus Partidul Tărănesc
Și cei ce bine ne voiesc.

Frunză verde de buștean
Făcută de un țaran
Din Șoimușul mureșean
Din țărâniști mai mici
Cu numele A. BOCANICI

Votați roata!

Dl Romulus Mioc și drepturile poporului

Părintele Miocu și-a dat demisia din prefectură pentru a putea candida la locul de deputat vacant în județul nostru. Astfel el se adresează poporului din județul nostru și-i cere votul.

Poporul cinstit însă știe că cine este acela car-i cere voturile și știe că în ce măsură i-a respectat prefectul Mioc libertățile și drepturile.

Astfel vă amintiți alegători cinstiți din acest județ de toate faptele liberalilor cari s-au executat prin prefectul Mioc.

De aceea când va veni în comunele voastre întrebați-l:

1) De ce a introdus în județul său cenzură, căci doară aici nu era s'are de asediu, — sau poate îi era teamă să nu scriem în gazetă lucruri cari nu-i plăceau?

2. De ce a dizolvat consiliile comunale și de ce nu a respectat voința poporului care dorește să se conducă el însuș prin proprii săi reprezentanți și nu prin comisii interimare numite de prefect?

3. În calitate de prefect de ce nu a luat măsuri în contra agenților fiscali și a percepților cari și-au bătut joc de popor?

4. De ce a introdus în bugetele comunelor anumite sume cari se folosesc pentru alte treburi și de ce nu a respectat voința comunelor cari și-au făcut bugetul după socoteala și interesul lor?

Deocamdată numai atât să-l întrebați pe părintele Mioc și asigurați-l că vor veni în curând și alte întrebări!

Sic.

Isprăvile bătaușilor la Suceava.

Sub numirea de bătauși și hulingani se înțeleg partizanii Dlui Cuza și Goga. Aceștia, la alegerea dela Suceava, care s'a ținut în ziua de 15 Ianuarie, au deslănțuit o teroare necunoscută, până acum, în istoria luptelor electorale. Este aproape de necrezut ce-ace scriu gazetele despre isprăvile echipelor de hulingani de la Suceava.

Se spune, că sub conducerea firosului deputat Robu și a fiului Dlui Cuza au organizat bătaii la drumul mare. Au pândit pe frunțașii național-tărăniști, i-au luat cu sila și i-au ținut ascunși, ca să nu poată lua contact cu alegătorii. Bărbeți ca Cos tăchescu, fost ministru al școalelor, iar acuma senator și profesor univ. la Iași. Dl Virgil Potârcă fost ministru și deputat de Craiova, Dl Săveanu de asemenea fost minisiru, au fost opriți la drumul mare de bătaușii hulingani și au fost batjocoriți și bătuți.

Guvernul cu administrația și jandarmii se fac că nu aud și nu văd nimica: fiindcă sunt pe o mână cu ei și fiindcă voiesc să reușească ei în alegeri, ca să le acopere toate murdăriile guvernării.

Alegătorii hunedoreni, dacă se va încerca și asupra lor argumentul bătaușilor și a teroarei să și aducă aminte de sângele țărânilor vărsat la Ruși, la alegerile din 1927, din porunca Dlui Goga, conducătorul de azi al hulinganilor mânăji cu sânge și crime. Abună seama, că la noi în județ liberalii ne vor bate cu jandarmii, iar goghiștii, îngăduiți de liberali, ne vor bate și teroriza cu bandele aduse dela Suceava,

Dar alegătorii, credincioși datorinței de a-și apăra drepturile să răsbească la vot, ca să pună pecetul pe roată!

Ce vor face liberalii la alegerea din 18 Febr.

Să nu ne închipuim că vor lăsa să se desfășoare alegerile în liniște și în deplină libertate. De aceea au cerut amânare, ca să se gândească și să pregătească un plan de împiedecare a alegătorilor de la vot.

Astfelu se spune, că nu mai împărțesc cărți de alegător, ci vreau ca la această alegere să se folosească carnetele de cetățenie, ca să oprească de la vot pe toți cetățenii cari nu le-ar avea, până la această dată.

Se mai gândesc și la furt de urne,

la oprirea comunelor sub motive de boli lipicioase.

Față de toate aceste încercări partidul nostru va lua hotărâri, de zădărnice, din bună vreme.

La acest loc aducem aminte Dlui prefect delegat Drăgan și tuturor funcționarilor administrativi, ca să nu se încumete la fapte nelegele, că vor avea soarta pe care a avut-o fie iertatul lanza și fostul subprefect Candrea.

A. B.

Pentru stabilirea adevărului.

„Solia Dreptății“ în Nrul 3 din 16 Ian, c. califică imprudență de neiertat vorbirea ținută de subsemnatul la înmormântarea regretatului Inv. director în pensie Ioan Branga. Aceasta din motivul că am vorbit nu numai în numele credincioșilor uniți, cari s'au împărțit din binefacerile învățături de la Dsul, ci și în numele partidului național țărănesc, a cărui membru s'a afirmat.

Pentru stabilirea adevărului și pentru evidențierea netemeinicii celor susținute, cu atâta patimă, în Solia Dreptății, voi arăta cum s'au petrecut lucrurile.

În 9 Ian, ziua înmormântării, s'a prezentat la mine dl prof. Ciomaș comunicându-mi, că trebuie să vorbesc și eu la înmormântarea lui Branga în numele bis. unite și a partidului național țărănesc. Am răspuns, că nu pot primi invitarea să vorbesc în numele partidului național țărănesc fără asentimentul și confirmarea din partea familiei, că regretatul, de fapt, a simțit și s'a afirmat de atare.

La oarele mesei, a aceleiași zile, am primit un bilet de la dl. prof. Ciomaș, în care am fost, din nou, făcut atent, că familia confirmă că repauzatul chiar și în cursul morbului s'a afirmat de aderent al dlui Maniu și deci să vorbesc în această calitate. În acest sens am și avut încredințare de la prietenii politici.

Prin urmare, am făcut ce mi-au cerut alții și ceace nu putea să supere pe nime.

Ca să se vadă însă, din partea oamenilor obiectivi și de bună credință, că în vorbirea mea n'a fost nimic supărător și nepotrivit cu pietatea aceluia, care se săvârșea, voi reproduce sumar, ce am vorbit.

Repauzatul a murit în ziua nașterii sf. Ioan Botezătorul. Acum când a căzut cortina vieții lui, putem stabili, că nu a purtat numai numele patronului sfânt, ci și programul vieții lui. La ev. Ioan 5,35 cetim despre Ioan Botezătorul: „Acela era făclie arzând și luminând: și voi ați vrut să vă bucurați într'un ceas în lumina lui.“

Acest program de viață l'a urmat și împlinit și repauzatul în cariera de dascăl confesional în timpul asuprii milenare. Dacă în vremurile noastre dascăli sunt apostoli: în vremurile asuprii au fost mucenici. Au fost mucenici, pentru că au semănat lumina învățături atît în școală cît și afară de școală cu sacrificiul material al lor și al familiei lor. În numele credincioșilor uniți, cari s'au împărțit la școală, conf. ortodoxă de carte românească, prin rosturile mele, se aduce repauzatului omagiul recunoștinței.

Repauzatul împlinindu-și datoria de bun învățător român în școală, a fă-

cut și o operă națională afară de școală, pentru care a intrat în România Mare ca un prețios caracter și personalitate românească.

Partidul național țărănesc, moștenitor legal a valorilor și caracterelor formate din vremea asuprii milenare, — cu mândrie se închină în fața mormântului Inv. Ion Branga. Pentru a ilustra motivul acestei închinări spun o parabolă. În vremea împăratului Alexandru Cel Mare a trăit vestitul filozof și om de știință Pitagora. Împăratul avea obiceiul, că cerea sfatul dela acest înțelept. Cu ocazie, când s'a dus după sfaturi, i-a spus: azi nu-ți dau sfaturi, ci-ți spun o nouitate. În împărăția ta este o piatră scumpă, care are calități miraculoase. Dacă este pusă în cântar, nu se găsește greutate, contrapond corespunzător, care să, aducă la egalitate. Dar, dacă numai puțină tină o mănjește, își pierde această calitate. Împăratul a zis: unde se află acest mărgăritar miraculos? A răspuns înțeleptul: nu-l căuta, că acela ești Tu. Până stai în slujba poporului și măsurile și bogățiile nu-ți mănjesec viața ești mărgăritar cu calități miraculoase. Când însă te vei lăsa mănjit îți vei pierde calitatea miraculoasă. Ion Branga a fost un astfel de mărgăritar, care, până la sfârșitul vieții, a trăit în slujba poporului cu credință. Nu s'a lăsat ademenit și mănjit de posibilitățile de parvenire. Pentru aceea, cu mândria ne închinăm și salutăm mormântul lui dorind, ca Dumnezeu să-l odinească și azeze în panteonul fericților, facunându-l cu cununa nevestezită a mării, pentru că creștinească și românească luptă a susținut în viață.

Să judece, prin urmare, opinia publică, dacă am comis în pietate față de mort sau dacă este în vorbirea, pe care am ținut-o vre-o împroșcare sau aluzie la adresa celor de alte convingeri.

Nu am avut acest gând și susțin convingerea, că cu mijloacele oratorice de care am dispus, am voit să fie evidențiată întreaga valoare de om și cărturar de seamă a repauzatului și nimic mai mult.

Iar dacă, totuși, vorbirea mea a răscolit anumite probleme sufletești la acela, cari mă atacă, cu atâta patimă, în Solia Dreptății, pentru aceasta, nu sunt eu vinovat, ci Dșii, că urmează o conduită de viață publică, în urma căreia au frământări de conștiință.

În ce privește celelalte înșuări ne-cuviincioase și de atâtea ori repetate la adresa mea, le declar de neadevărate și valoarea lor caracterizează metodele celor cari le debitează.

Valer Paveloniu,
protopop.

Partidul Naț. Țărănesc și cartelul electoral dela Hunedoara.

Centrul partidului național țărănesc cu privire la cartelul electoral încheiat cu Frontul plugarilor și celelalte grupări — a dat următorul comunicat:

Față de reportajul apărut azi într'o gazetă de dimineață, cu privire la cartelul electoral încheiat între organizația județeană a partidului național-țărănesc din Hunedoara, deoparte și, de altă parte: partidul social democrat și Frontul plugarilor, conducerea centrală a partidului național țărănesc ține să precizeze:

Cartelul are caracter electoral

local pentru alegerea parțială din Hunedoara.

Dl Ghiță Popp este candidatul partidului național țărănesc.

Acest partid primește cu mulțumire concursul amical și politic al grupărilor locale și al partidului social-democrat, dornice de un climat de sinceră democrație.

Partidul național țărănesc înțelege să rămână angajat de programul său, închinat realizării statului național țărănesc, care asigură împlinirea dezideratelor claselor muncitoare și producătoare din această țară,

Grija scoalei.

Câte ceva despre manualele didactice de curs primar. Scumpetea lor. Propuneri de ieftinire.

(Continuare.)

Simțul de jertfă, materială, de odinioară, al instituțiilor de cultură ca și al particularilor, a evaporat, în lumea noastră de azi, dornică de îmbogățiri rezezi.

În fața acestei stări, care în aparență este trecătoare și poate nu prezintă mare însemnătate, în realitate însă având efecte periculoase asupra viitorului învățământului, se impun luarea de măsuri, pentru ca manualele didactice să se ieftinească și astfel să poată ajunge în mâna mulțimii, dornică de carte și de cultură.

În acest scop și pentru viitorul apropiat, îmi permit a face următoarele propuneri, menite să ieftinească manualele școlare:

1. Guvernul de mâine, care numai național-țărănesc poate fi, ca cea mai puternică forță politică din țară, sprijinită de masa țărănească, să ia măsuri contra trușturilor fabricilor de hârtie, cari scumpesc hârtia și fac specula.

2. Să se stabilească un tarif vamal convenabil asupra hârtiei din străinătate care la noi să se ofere cu un preț foarte redus, față de hârtia fabricelor indigene. Ori acestea din urmă, fiind încurajate prin tariful vamal exagerat, nu înțeleg să ieftinească produsul lor.

3. Să se înființeze monopolul cărților didactice, fie prin introducerea manualului unic oficial, care să oglindească generalul etnic, fie prin aplicarea unui regim mijlociu între monopol și circulația redusă a cărților școlare bune de azi.

Avem toată încrederea și nădejdea în partidul Național Țărănesc și în marii și înțelepții lui conducători, cari într'adevăr doresc ridicarea țărănimii la bună stare materială și în cultură. Singurul partid, care și-a înscris în programul său cultural cultivarea maselor, este Partidul Țărănesc. El va soluționa definitiv și problema ieftinirii cărților didactice, spre mulțumirea tuturor. inv. A Grecu.

Rolul tineretului.

În sufletul poporului nostru veșnic amărât și înșelat nu mai trăiește astăzi nici-o nădejde, nici-o încredere. Prețuindeni domnește spiritul de descurajare și desorientare generală, fără a se prevesti nimic bun din actuala atmosferă politică. Sarcinile guvernării devin din ce în ce mai apăsătoare și guvernul are un sprijin din ce în ce tot mai unic. Problema cea mai de seamă a rămas după cum vedem tot venirea la guvern. Cu puține excepții cei mai mulți dintre conducătorii noștri se interesează de popor numai atunci când au lipsă de sprijinul lui sau au un câștig în urma slujbei lor.

Dacă nu gândim serios la starea de spirit a timpurilor de azi nu trebuie să uităm că Partidul Național-țărănesc și prin el tinerei generații îi revine sarcina de a îndruma aspirațiile sufletești ale poporului, aducându-i posibilități de a-și acumula noi forțe creatoare, pentru a se putea desvolta și consolida în spiritul vremii. „Toată povara zilei de azi în marea ei majoritate se găsește pe umerii generației tinere...“

Tineretul este exponentul lumii noi. El trebuie să înțeleagă că la zidirea și la conducerea lumii de mâine nu vor putea fi îngăduți cari trăiesc și cred în rânduiala de azi. „Azi sunt prea multe câștiguri fără muncă și prea multă muncă fără câștig?“

Dacă generații după generații de politicieni vulgari și neisprăviți au vânturat lumea sateilor otrăvind-o cu făgădueli mincinoase pentru a cerșetorii acele mizerabile voturi de hatărul cărora au stricat tot ce era mai curat în sufletul poporului nostru, apoi Partidul Național-țărănesc prin tineretul său bine organizat și temeinic pregătit prin „Școala dela Câmpulung“, revine azi în mijlocul satelor pentru a începe o eră nouă, o eră de fapte și de realizări. El se adună astăzi din cele patru colțuri ale zării și revine pătrunzând cât mai des în masele largi ale poporului până în fundul celor mai îndepărtate cătune, pentru a cimentui odată și definitiv afinitățile sufletești ale neamului românesc. Organizarea tineretului în rândurile partidului s'a impus ca o necesitate firească în serviciul ridicării culturale, morale, economice și politice a țărănimii.

Numai pîntr'o organizare temeinică a tineretului național țărănesc se poate asigura perpetuarea cărmuirii partidului Național-țărănesc în timpurile cari vor fi mai grele decît azi...“

Tineretul se inspiră din popor și trăiește pentru popor. Doriința lui este să vadă neamul românesc jucând un rol însemnat pe frontul civilizației și al culturii, scop la care se va putea ajunge numai prin ridicarea la viață a tuturor Românilor.

Trebuie mântuită odată această țară din întunec și din moarte și în acest scop tineretul Național-țărănesc a întrezărit cărările unei lumi noi, o lume a realităților noastre sociale și economice, pe drumul Câmpulungului. Lumea aceasta trebuie să se înfăptuiască, oricâte piedeci i-s'ar pune în cale, pentru că numai ea poate aduce liniște în sufletele noastre atît de frământate.

Tineretul național-țărănesc va fi deci, un trunchiu viguros al partidului. Avântul și energia tineretului alături de experiența chibzuința conducătorilor, vor constitui chezașia trăiniciei partidului nostru. Munca și lupta ce o vor duce fiicăii de ispravă ai satelor noastre alături de frații lor dela orașe vor spori patrimoniul și vor mări prestigiul acestui partid.

Pentru a înlătura atmosfera tulbură a anumitor curente și pentru a asigura țărănimii o viață socială demnă, prin înlăturii sincere, inspirate din doriința de înălțare a ei, noi, tineretul, avem marea și sfânta misiune, de a ține cât mai des contact cu masele țărănești, de a arăta tuturor că promisiunile fronturilor, gărziilor de fer și ale liberalilor sunt simple copilării învechite și că singurul partid de guvernământ serios — cu adânci ramificații în mijlocul țărănimii — rămâne partidul Național-țărănesc, care se bucură de cea mai mare popularitate în fața țării.

Tineretul trebuie să aibă o singură credință: triumful ideologiei țărănești! El înțelege greutățile vremii, înțelege chemarea vremii, este și trebuie să fie în pas cu vremea...

Noi, tineretul național-țărănesc, ducem azi o nefacută luptă ca să putem răspunde la chemare, mâne când ne va veni ziua! Lupta o ducem pe același front cu forțe sporite pentru că să învingem dușmanii numeroși și parecă eterni ai țărănimii.

Și trebuie să învingem. Avem un singur comandant și pornim la drum cu un singur țel și ne luminează o singură stea — iubirea pentru satele românești.

Sabin V. Viorel,
advocat.

Secr. gen. al tineret. naț. țără. din plasa Orăștie și Geoagiu.

Pentru salvarea democrației

Înțelegerea electorală

a partidului național țărănesc cu
frontul plugarilor și celelalte grupări.

Marți, în 14 Ianuarie 1936 a avut loc la Deva încheierea înțelegerii electorale între organizația județeană a partidului național țărănesc cu frontul plugarilor și celelalte grupări și anume cu M. D. S. Partidul socialist și Blocul pentru apărarea libertăților cetățenești. Această înțelegere s'a încheiat în vederea alegerii parțiale ce va avea loc în județul nostru la 18 Februarie 1936. Astfel toate aceste partide vor sprijini un singur candidat pe dl Ghița Popp f. ministru candidatul partidului național țărănesc.

La încheierea înțelegerii au luat parte din partea partidului nostru dnii Dr. Aurel Dobrescu f. ministru, Gh. Popp f. ministru și Lezar Dăncoreanu secr. gen. al jud. și din partea frontului plugarilor dl Dr. Petru Groza f. ministru. — Ca urmare la această înțelegere dl Belea Miron candidatul frontului plugarilor s'a retras în favorul dlui Gh. Popp.

Cu ocaziunea acestei înțelegeri s'a constatat o identitate a obiectivelor de luptă rezumate în următoarele puncte:

1. Regimul democratic, constituțional și parlamentar.

2. O lege electorală cinstită, cu suprimarea primei și cu asigurarea reprezentării minorităților politice.

3. Asigurarea libertății și legalității alegerilor, prin controlul jupuței cu privire la operațiunile electorale și cu privire la validarea mandatelor contestate.

4. Combaterea oricăror tendințe dictatoriale sau fasciste sub orice formă combaterea restanțării sau desființării libertăților publice.

5. combaterea organizațiilor fasciste interzicerea formațiilor paramilitare și

a înarmării acestor grupări.

6. Libertatea presei și a întrunirilor, combaterea permanentizării cenzurii și a stării de asediu.

7. Dreptul de organizare politică, profesională, sindicală și culturală a tuturor claselor muncitoare.

8. Împotriva scumpetei și a fiscalității excesive.

9. Rezolvarea datoriei agricole în sens favorabil țărăniei.

10. Asanarea datoriilor micilor meșteri și industriași.

11. Combaterea proiectului de lege al meșterilor.

12. Apărarea și susținerea libertăților naționale ale poporului românesc, cu respectarea egalității de tratament a minorităților conlocuitoare, înscrise în tratatele de pace.

13. Asigurarea libertății culturale pentru tinerimea studiosă și mai ales pentru fiii de țărani și cetățeni săraci.

14. Mărirea salariilor și cererea unor condițiuni de muncă mai omenoase pentru tineret și femeia muncitoare.

15. Încetarea persecuțiilor politice și amnestierea celor condamnați, sau urmăriți pentru apărarea libertăților publice și democratice.

16. Lupta împotriva modificării constituției în sens reacționar.

17. Împotriva războiului ofensiv, pentru pace, pentru menținerea și întărirea actualelor tratate de pace, de alianță și de prietenie politică.

Trălască dl
Dr. G. Popp
Votați

Cum prădează liberalii la Industriile Statului.

— sau ce se întâmplă la fabrica din Hunedoara —

Săraca fabrică din Hunedoara încă a fost obiectul laudelor liberale și lumea multe a așteptat fiindcă numai acum a început să înțeleagă că din gura Conului Costache Bursan pornesc 10 adevăruri și 90 de laude. Așa s'a întâmplat și cu fabrica din Hunedoara. Dintr'un entuziasm pentru Bursan și Fulep care luase proporții ne frezim astăzi într'o situație deplorabilă și anume furnalele nu s'au putut întregi în stare de funcționare așa cum li s'a promis, — salariile muncitorilor s'au plătit cu o neregulă revoltătoare și în gospodăria fabricii s'a introdus politicianismul cel mai revoltător. Liberalii după vechiul lor sistem de-a cumpăra sufletele cu parale, fiindcă din imboldul cunoștinței foarte puțin îi urmează, au început să numească la ingineri, fiindcă trebuia plasată o anumită clientelă po-

litică. Pentru acești ingineri nu aveau însă alocațiile bugetare necesare și astfel i-au introdus în bugetul muncitorilor. Cu acest sistem inaugurat de liberali, am ajuns acolo încât ca să i-se poată da la un copiladru de inginer un salariu corespunzător i-se dă leaful cuvenit, la 2—3 sau 4 muncitori cu experiență și cu familie numeroasă de susținut.

În timpul guvernării noastre am avut la Hunedoara 8 ingineri iar azi avem 36 ingineri.

Despre servitorii inginerilor vom vorbi în numărul viitor al gazetei.

Deocamdată vă arătam unde am ajuns cu gospodăria liberală și cu dragostea de popor și de muncitorime cu care se laudă Dr. Fulep și cocorul de-a București Costache Bursan.

b. c.

Liberalii din Orăștie

SE CEARTĂ PE ȘEFIE ȘI PE CONDUCEREA COMPANIEI ELECTORALE

După cum am anunțat în nr. trecut a fost însărcinat la Orăștie cu conducerea campaniei electorale așa poreclitul întunecimea Sa. Lui însă refuză să-i dea concursul toți intelectualii și țărani liberali din loc. Astfel Nițu Branga îi refuză pentru nu înțelege să se subordoneze lui. Popi Duru refuză d'aplano fiindcă nu mai înțelege să fie cal de bataie pentru a scoate din foc gastanele lui Radu, Secărea și Popu Iosif fiindcă au pretenție să conducă ei campania electorală. Adevărul însă este că

toți aceștia se luptă pentru președinția organizației din Orăștie.

Nițu susține ca el este cel mai indicat fiind cel mai cu experiență. Popi Duru zice că el singur are popularitate pe sate, Secărea zice ca el l'a doborât pe Radu din Primărie, Popu Iosif zice că el este cel mai priceput dintre toți și acestuia sunt toți contra lui Radu dar nu se recunosc unul pe altul.

Deaceia s'a hotărât ca încurând comitetul județean liberal să i cheme „ad audiendum verbum” pe toți.

Partidul nostru cere exproprierea minelor și fabricilor.

Partidul nostru își dă seama că din lume nu poate sărpi iobăgia până mai există posibilitatea de-a deține în mâni particulare averile cari astăzi stau în mare parte în fabrici și în mine. Deaceia partidul nostru și-a pus în gând să facă exproprierea tuturor minelor și industriilor mari a căror unic consumator este Statul. Noi credem că nu există nici un motiv ca să grățificăm la acți-

nării unor asemenea întreprinderi sute și sute de milioane câștiguri nemeritate și muncite.

Astfel în județul nostru, partidul încă a luat poziție față societățile miniere „Petroșani” și „Mica” pentru jocul cărora partidul își are acul său și încurând va pune oficial chestia exproprierii acestor două mari întreprinderi miniere.

— c d —

Cu cât s'a scumpit bumbacul sub liberalii.

Dela 200 Lei la 500 Lei.

Liberalii au adus numai scumpete și jale pe bietul popor dela sate. El a avut în vedere numai interesele fabricilor sale și a băcilor. Astfel sub guvernul partidului național țărănesc prețul unui pachet de bumbac sau urzeală era 200 lei, iar astăzi după 2 ani de guvernare liberală acelaș pachet care era cu 200 lei costă 500 lei.

De aici se vede cu cât au scumpit

liberalii viața și cum se gândesc ei numai să belească poporul, în folosul lor.

Deci aceia cari doresc să-și pună jugul după cap n'au decât să voteze cu liberalii la alegerile din 18 Decembrie 1936, — iar cei cari vreau să mântuiască poporul de iobăgia liberală, aceia n'au decât să se unească în jurul partidului nostru național țărănesc votând roata!

M. Sa Regele nu și-a mai reînnoit

INCREDEREA în guvern.

După un veciu obicei în ziua de anul nou conducătorii de țări și șefii de partide fac declarații politice despre ceea ce gândesc sau nădăjduiesc ei să se întâmple în anul care începe.

Potrivit acestui obicei M. S. Regele a primit în ziua de anul nou în sala tronului pe toți miniștrii și pe toți înalții slujbași ai țării, ca să asculte urările lor de bine pentru anul care începe.

În răspunsul pe care l-a dat acest-

tor urări, Majestatea Sa Regele, nu s'a mai arătat, ca în alți ani, mulțumit peste măsură de ceea ce-a făcut în anul trecut guvernul și mai ales, nu și-a arătat nici printr'un singur cuvânt măcar dorința că ar vrea să vadă în fruntea treburilor obștești și pe mai departe acest guvern!

Din împrejurarea aceasta cercurile politice de opoziție desprind faptul, că guvernul dlui Guță Tătărescu și-a mâncat mălaiul, fiind constrâns să plece în cea mai scurtă vreme.

Au fost numiți 5000 DE PERCEPTORI NOI

Noi știm că pe vremea partidului național-țărănesc era în fiecare plasă câte-un perceptor și poporul își plătea birurile în cinste și omenie la timpul cuvenit. — Deodată însă cu venirea liberalilor am văzut că funcționarii și agenții dala perceptorate s'au înmulțit ca ciupercile și-au năvălit peste sate și peste oameni, — iar astăzi nu te mai poți scăpa de ei. — Astfel au înmulțit perceptoratele în loc de 1 perceptorat pe plasă

au făcut 5—6 ba chiar mai multe și în loc de 3—4 funcționari au numit vre-o 10—15 funcționari și agenți cari să umble după dări:

După socoteala noastră au numit în țara întreagă peste 5000 de funcționari și agenți

lata dreptatea liberală și dragostea lor față de popor, pe care-l belește așa cum vreau ei fără milă și fără cruțare,

D. B.

Lucră beutura liberală

Liberalii și acum ca și altădată au început să corupă și să cumpere conștiințele prin parale și mai ales prin beutură. Acum am primit știrea de pe sate că deja curge beutura liberală. Așa în mai multe comune din plasa Orăștie au început să se dea aldămașuri pela matadorii liberali spunând ei oamenilor că fac cinste de dragul lor.

Noi știm însă că la mijloc este banul și beutura lui luda care vrea să cumpere conștiințele.

Deaceia oameni cinstiți ferțiți-vă de aldămașuri căci ele se dau din banii lui luda și din banii străânși cu sudoarea voastră pe cari azi îi pradă hoardele liberale.

E. F.

Liberalii au scumpit și tutunul!

Partidul liberal a dat o nouă lovitură poporului și mai ales oamenilor săraci. Au scumpit iarăși tutunul cu circa 20%. Ei zic că au lipsă de bani în casa țării, — noi însă nu-i credem căci doară sub partidul național țărănesc n'au fost atâtia perceptori și nu s'au încasat dările cu atâta sălbătâciune ca azi și tot s'au ajuns banu pentru casa țării. Noi nu în-

țelegem că pe ce să duc aceste parale căci poporul geme și suferă de atâta scumpete și nu trebuia să mai scumpească și tutunul.

Deaceia noi vă arătam iubiți cetățeni că liberalii ce dau cu o mână iau cu 10 mâni. Ferțiți vă de ei ca de cumă că liberalul când te arde te arde bine.

Ce a făcut primarul liberal

În comuna Nojag

Mai bine de 2 ani de zile de când cinstitul primar care conduce această comună, a făcut ca această comună să ajungă la o stare așa de mizerabilă în cât bietul popor nu e mai în stare ca să suporte greutățile — care îl înconjoară, în cea ce privește lipsa de comunicațiune a drumurilor care nu s'a interesat ca să le repare dându-i-se posibilitate, ba cu atât mai mult a șters o taxă ce era pusă de comună pe tot transportul ce trecea prin această comună dela Direcțiunea Minelor din Săcărâmbu o taxă de

300 Lei de fiecare vagon din care sumă putea bietul popor ca să-și suporte toate cheltuelile ce i-se cuveniau și a-și repara cele de lipsă.

Distrugând cu un cuvânt tot avntul acestei comuni, ba cu atât mai mult ca și cu școala ce era să se facă în loc ca să se termine au început ca să vândă din material.

Trebuie să se ia măsuri legale pentru îndepărtarea acestora care distrug tot venitul comunei.

Nojag, la 10 Dec. 1935.

Ormindean Petru.

Răvaș.

Cetim, că d. Vaida i-a zis aliatului său O. Goga, pe care, între noi fie zis, nu-l poate suferi, — la întru-nirea comună a așa zisului bloc al lor: „...Și cine știe, dacă după această etapă de dragoste idilică nu va urma căsătoria sub forma unei fuziuni“.

Cunoscând noi prea bine ura și vrăjmășia străveche dintre acești doi concubinați, trebuie, să completăm fraza marelui fariseu politic așa: „iar după căsătoria sub forma fuziunii nu-i va urma necredința depravată și apoi despărțirea.“

D. Aurel Vlad scrie cu mâna proprie în gazeta sa aruncând piatra asupra dlui Iustin Pop, că acesta în

fiecare zi cercetează banca lui Blum și de acolo conduce partidul jidovilor și rătăciților din județ.

Oare pentru ce s'a făcut d. Vlad așa un detectiv asupra dlui Iustin Pop? N'ar fi oare mai bine, dacă dsa în interesul frontului dsale i-ar purta grija patronului său d. Vaida, voivodul nejidoviților, care în fiecare zi dimineața dejunează la „Dermata“, la amiază prânzește la „Marmorosch“ iar seara cinează la „Româno-Americană“, toate trei cuiburi jidovești, dela cari bagă la buzunar în fiecare an multe dar multe sute de mii lei? — Și banii aceștia nu-i miroase a usturoia nici voivodului nejidoviților nici slugoiului acestuia dela Orăștie, care poartă numele de Aurel Vlad.

Povestea „afacerii“ Skoda.

De doi ani de zile, de când au venit la putere liberalii, se vorbește mereu de „afacerea Skoda.“ — Un contract care prevedea înzestrarea armatei noastre cu armamentul de lipsă, contract facheiat de guvernul național țărănesc, — a fost anulat de liberali ca acum în urmă după ce au văzut că e încheiat cinstit, să-l înnoiască și liberalii din nou. — S'a suspendat acest contract și s'a făcut atâtea cercetări cu scopul de a găsi sau a fabrica ceva învinuiri cari să poată necinstii pe acela care era și este socotit de toată lumea cel mai cinstit și care își făcuse loc în istoria acestei țării. Dnul Iuliu Maniu. — Dar nici procesul dela Consiliul de Războiu, nici ancheta parlamentului liberal, nici procesul controlului averii miniștrilor cari au încheiat contractul, — nu a putut descoperi decât adevărul adevărat, că contractul a fost un lucru cinstit făcut, pentru grabnica înzestrarea a țării cu armament.

Și totuși liberalii așteaptă mereu această chestiune. Au ajuns cu cercetările până acolo încât s'a dovedit că

contractul era bun și l-au reînnoit și ei. —

Din cauza acestor cercetări fără nici un rost, țara nu a putut avea armamentul cumpărat prin acest contract. Și în fața evenimentelor internaționale de azi, când trebuie să fim gata și bine pregăuți, cine are vina că nu avem acest armament?

Se apropie vremea răspunderilor. Cei ce au scormonit într'atât această afacere, ar trebui să se îngrozească văzând ce păcat au făcut. E vremea ca afacerea Skoda, această minci-noasă poveste să fie îngropată de cei ce au născut-o.

Țara are nevoie de liniște, de nimeni serioasă a guvernului pentru înzestrarea oștirea și nu de povești cu cari se caută a se distruge anumite persoane din nația de răzbunări politice.

Cinstea și viața lui Iuliu Maniu nu este o lumină ce se poate stinge sau urmări, ci ea reprezintă pentru românii cinstiți din această țară „un adevărat luceafăr care ne-a luminat și ne luminează calea spre bine.“

I. Demea.

In timpul liberalilor

s'a scumpit zahărul,

țimentul, sticla, etc.

Deși liberalii se tot laudă că au lucrat în interesul poporului ei nu au făcut altceva decât au supus poporul la o iobăgie mare, de care nu s'a mai văzut în această țară nici în vremea grofilor și a baronilor. Astfel ei au supus poporul la iobăgie economică purtată de industriile mari și de bănci. Astfel ei au scumpit toate produsele

industriale și începând de 2 ani în coace sau urcat pe lângă alte produse industriale și zahărul cu 30%, țimentul cu 30%, sticla cu 40%.

Iată deci care-i socoteala liberală și cum iubesc ei poporul.

Cine-i prost și nu vede adevărul n'are decât să le dea voitul ca să ne țină mai departe în iobăgie!

ȘTIRI

Epidemie de holeră în India. În apropierea orașului Bombay într'un sat s'a produs o epidemie de holeră. Au murit până acum 48 de persoane. Sunt temeri că holeră să nu se întindă.

Groznic cutremur de pământ în Columbia. Ultimele știri din Bogota (Columbia) anunță, că seismul resimțit ieri a fost de o violență excepțională, până acum se înregistrează 300 victime. Se crede însă că numărul lor ar fi fost și mai mare.

Desvelirea monumentului eroilor ruși, la Belgrad. Duminecă s'a inaugurat la Cimitrul Eroilor din Belgrad monumentul ridicat în amintirea soldaților ruși căzuți în cursul războiului mondial, care au luat parte la apărarea Belgradului și a foștilor luptători de pe frontul Salonicului. Monumentul a fost ridicat cu bani dăruiți în cea mai mare de fostul rege Alexandru și de regina Maria a Jugoslaviei, de regele Petru al II-lea și de prințul Regent Paul. Patriarhul Barnaba a pronunțat o scurtă alocuțiune, iar în numele Rușilor din Jugoslavia a răspuns d. general Skodunov.

Mare ger domnește pe tot cuprinsul Statelor-Unite. Au murit înghețate 44 de persoane: numai în statul Ohio numărul victimelor este de 14. Mii de persoane au fost rănite și numeroase ucise în accidente de automobile provocate de patinarea roților pe șoselele înghețate și de viscoale ce împiedecă orientarea.

Prăbușirea unei case cu trei etaje în orașul Gratz din Austria. La Gratz s'a prăbușit o casă cu trei etaje, care făcea parte dintr'o cazarmă de artilerie. Numeroși subofițeri și soldați au fost acoperiți sub dărâmaturi. Nu s'a putut scoate până acum decât doi soldați grav răniți. Numărul victimelor nu se cunoaște încă.

Arestarea unui excroc. Poliția locală a arestat un individ suspect care se dădea drept redactor al ziarului „Curentul“, și care a reușit în felul acesta să excrocheze mai mulți depozitari de ziare. — Individul avea asupra lui suma de 3000 Lei și și un carnet de legitimație fals, cu care își legitima identitatea. Se numește Marin M. Vișan, originar din Calafat.

Cercelările poliției continuă întrucât se crede că excrocul are și complici.

Răzbunare. Niște necunoscuți au pus în seara de anul nou un cartuș cu dinamită în fața casinei fabricii de fer din Hunedoara. Dinamita a explodat și a spart ferestile casinei și ale unei case particulare.

O fetiță de 4 ani călătorește singură din America până în România cu o tablă de grumoz. Zilele astea a coborât din acceleratul de Viena o fetiță de 4 ani, care nu știe o boabă ungurește și purta o tablă de gât, cu inscripția:

— Mă numesc Ecaterina Pop. Vin din Chicago și merg la Budapesta. Oameni buni sunt rugați să mă îndrumeze și să aibă grijă de mine.

Adusă la poliție fetița a arătat actele și o scrisoare a tatălui ei din Chicago. Din scrisoare și din cele

povestite de fetiță pe englezește, reese că tatăl ei a trimis-o la Budapesta, unde locuiește mama ei, divorțată. Părintele a cumpărat biletul fetiței dela Chicago până la Budapesta și-a trimis-o la drum cu tablă la gât. Peste tot oamenii au fost foarte draguți cu dânsa încât aceasta a făcut drumul fără nici-o greutate.

Care este cel mai bătrân om de pe globul pământului. Dela moartea turcului Zoro Aga Osmanli, care era cel mai bătrân om din lume fiind de 180 de ani, — abia acum s'a descoperit unul și mai bătrân, un mic tâmplar din Sadovaya (Caucaz Rusia), care acum și-a sărbătorit ziua nașterii de 134 de ani.

Ac st uitat de moarte se zice că lucrează toate celea, făcând să obosească.

Tatăl său a murit la vârsta de 138 ani, mănăsa la 118 ani, iar fiul cel mai mic a implinit acum 107 de ani.

Timp de primăvară în mai multe părți. În unele părți ale țării nu este iarnă de loc și timpul e ca de primăvară, cu desăvârșire. Astfel în Lugoj, castanii și salcâmi de pe malurile Timișului au început să înmugurească. La fel ba poate și mai frumos este timpul pe la Balci, în Dobrogea, unde grădinele sunt pline de flori, ca primăvara. Se pot vedea aici chiar și pruni și cași înfloriți.

Atentat contra rabinului Niemero-wer din București. Sâmbătă dim. pe la orele 9, un tânăr cu numele Aurel Ionescu, a tras cinci gloanțe asupra marelui rabin Niemero-wer al evreilor din București, dintre cari numai unul a nimerit, dar nu mortal.

Atentatorul după cum spun ziarele este un cam clătinat la minte, — dar totuși se crede că a fost pus la cale de cineva, căci în momentul când a eșit Rabinul din locuința sa, atentatorul era însoțit de încă doi, cari apoi l-au lăsat singur să comită atentatul.

Festival muzical aranjază Societatea „Crucea Roșie“ în sala Orăștie, Sâmbătă la 18 Ianuarie 1936 în sala hot. „Transilvania“, pentru înfomețării din Basarabia, cu următorul program:

Deșteptarea codrilor, marș, muzica Reg. 92

„Portofelul roșu“ scenetă, predată de dne și dni din Societ. Maghiară.

Pian exec. dș. Kinich.

Uvertură din Norma, orchestra Regimentului 92.

Poezii decl. de dș. Dobo.

Cântec și dans, de dș. Vlad.

Purpuri naționale orchestra Regimentului 92.

După program dans. Prețurile: Rez. 30 lei, loc I. 20 lei, loc II. 15 lei, loje mare 250, loje mică 200 lei.

Biletele la librăria Branga.

Suveranul a botezat al 16 copil al unei familii în com. Herman, jud. Treiscaune, femeia locuitorului Gh. Bularca a dat naștere celui de al 16 copil, 12 băieți și 4 fete sunt în viață.

Prefectura județului a acordat mamei un ajutor de 5000 lei, iar regele a primit să fie nașul celui de al 16-lea nou născut.

Duminecă, 19 Ianuarie, va sosi la Herman un trimis al regelui pentru a asista la botez.

SE CAUTĂ

Un ucenic

TIPOGRAF

Condițiunile: 1. să aibe implinită vârsta de 14 ani. 2. Să fi terminat cel puțin liceul inferior adecă 3 sau 4 clase de liceu. 3. Să fie bine dezvoltat și fizicește și perfect sănătos A se adresa la tipografia „LUMINA“ din Orăștie Str. Regele Ferdinand Nr. 2.